

În ciuda caracterului ultracomercial, profan și și lipsei de substanță a “Zilei Indrăgostiților”, 14 februarie are însă unele rădăcini mitice și istorice care merită a fi investigate. Celebrarea Sfântului Valentin este învăluită de mister, legendă și controversă. Este în primul rând vorba despre o perioadă a anului asociată în mod tradițional cu dragostea și fertilitatea. Acum are loc căsătoria sacră dintre Zeus și Hera la Athena, precum și festivalul roman în cinstea zeului fertilității, Lupercus, și lunonei. În secolele III-IV se sărbătoresc la Roma Parentalia și Feralia, zilele purificării, între 13 și 18 februarie. 13 februarie este ziua dedicată păcii, armoniei, iubirii, familiei. A doua zi de Parentalia, Lupercalia, este pusă în legătură și cu o ipostază a zeiței lunona, Iuno-Lupa, lupoaica ce i-a hrănit pe Romulus și Remus. Preoții lui Lupercus (luperci, din colegiile Quintiliilor și Fabiilor) săvârșesc un ritual de purificare ce implică sacrificiul de capre și consumul de vin. După acestea preoții aleargă pe străzile Romei cu pieile de capră, atingând pe oricine le ieșea în cale. Tinere femei profitau de ocazie pentru că se spunea că prin atingerea rituală își pot îmbunătăți șansele de a da naștere unui copil. Benzile din pielea animalului poartă numele de februa, iar actele preoților februatia, de la cuvântul latinesc care înseamnă “a purifica”. 15 februarie se pare că ar fi fost dedicate lui Iuno-Februata/Fructifer, patroana căsătoriei. În timpul Lupercaliei se adunau numele fetelor în cutiuțe și băieții le extrăgeau. Perechile formate trebuiau să țină tot anul, dar de cele mai multe ori rezultatul era cel mult o relație fizică.

Pe de altă parte ziua face referire și la o vreme mai arhaică, pe când haitele de lupi colindau sălbăticia de dinafara Romei, perturbându-i pe păstorii care își vegheau turmele. Zeul Lupercus era considerat protectorul oamenilor în fața lupilor. În fiecare februarie, acestuia i se aduceau mulțumiri, chiar și la mult timp după ce lupii încetează să mai reprezinte o problemă. O altă ipoteză susține că festivalul ar fi în cinstea lui Faunus, zeul recoltelor. Indiferent de incertitudinile privind originea exactă a sărbătorii, ce se știe este că ea are o vechime deosebită. Marc Antoniu a făcut parte din colegiul lupercilor și a ales să-l ofere coroana lui Iulius Caesar în timpul festivalului Lupercalia.

În încercarea de a creștina sărbătoarea păgână, Biserica înlocuiește loteria numelor de fete cu loteria numelor de sfinți. Toți tinerii extrăgeau un sfânt al cărui mod de viață trebuiau să-l imite

În cursul anului, obicei care nu era deloc pe placul tinerilor și care este abolit în secolul al XIV-lea. Tinerii își creaseră propriul obicei de a dăruia simboluri ale afecțiunii celor simpatizați. Prima dată oficială a Sfântului Valentin o declară papa Gelasius în 496, pentru a-l sanctifica pe un martir ucis în secolul al III-lea la Roma, dar sfântul este eliminat din calendar în 1969 de către Papa Paul al VI-lea. Nu se știe însă sigur dacă despre acesta este vorba, pentru că mai sunt alți doi sfinți asociați cu această dată. Unul dintre ei este episcopul din Ineramna (Terni), persecutat în timpul lui Aurelian, iar celălalt se pare că a îndurate persecuții prin Africa. Preotul din Roma câștigă însă o faimă mai mare decât a celorlalți. Se presupune că și-a dobândit faima după ce l-a trădat pe împăratul Claudius al II-lea în 270, organizând căsătorii în capitală. Claudius spunea că soldații însurați nu mai pot lupta la fel de bine și se declara împotriva mariajului dintre tineri. Episcopul, dimpotrivă, susținea că mariajul este parte din planul lui Dumnezeu și unul din scopurile acestei vieți. Continua să îi căsătorească pe tineri în secret, în numele iubirii.

Faima i-a adus și pierzania. Este închis și decapitat, dar nu înainte de a se îndrăgosti de fata paznicului. Se spune că în noaptea de dinaintea execuției i-ar fi scris un bilețel cu însemnarea "pentru Valentina mea". Preotul este îngropat pe Via Flaminia, iar astăzi moaștele sale sunt expuse la Biserica Carmelită din Dublin și la Biserica Sfântul Praxed. Povestea a înflorit în ceea ce azi se sărbătorește drept "Sfântul Valentin". În hagiografiile medievale timpurii nu avem niciun element romantic asociat acestor martiri, povestea căpătând aura mitică prin secolul al XIV-lea, iar distincțiile dintre sfinții Valentin s-au pierdut. Nu avem dovezi că era un sfânt popular înainte de poemele lui Geoffrey Chaucer, nici măcar în Winchester, unde se spune că i s-ar fi păstrat capul. Povestea sfântului o regăsim în Legenda Aurea, care nu oferă aluzii sentimentale, ci vorbește despre vindecarea de orbire a fiicei paznicului, detaliu învăluit mai târziu în parfumul romantismului.

În evul mediu, era cavalerismului, iarăși se introduce nume în urne și se aleg perechi pentru un an. El își scria numele ei pe mână și se obliga să o protejeze. Prima asociere documentată dintre iubirea romantică și Ziua Indrăgostiților apare la Geoffrey Chaucer în 1382, în opera "Parlement of Foules", poem scris în onoarea aniversării logodnei dintre Richard al II-lea și Anna de Boemia. Ce nu este sigur este dacă se referea și la ziua de 14 februarie. Asocierea o mai găsim și la Otto de Grandson sau John Gower. Cea mai veche poezie scrisă cu ocazia sărbătorii îndrăgostiților îi aparține lui Charles, ducele de Orleans, care o adresează soției sale în timpul prizonieratului în Turnul Londrei. Și în "Hamlet" îl avem menționat pe Sfântul Valentin, în lamentările Opheliei. Iubirea curtenească nu le este străină nici lui John Donne sau Edmund Spenser, care contribuie la crearea clișeele care marchează astăzi sărbătoarea. În 1537 regele Henric al VIII-lea stabilește prin cartă regală ca întreaga Anglie să sărbătorească Ziua Indrăgostiților pe 14 februarie.

Mai bine de un miliard de cărți poștale, scrisori de dragoste și e-mailuri se trimit anual, ceea ce o transformă în cea mai populară sărbătoare, întrecută doar de Crăciun. Societatea de consum o adoră, în Japonia și Coreea de pildă, femeile sunt obligate să dăruiască colegilor de la muncă cutii cu bomboane. În Verona ajung mai bine de 1000 de scrisori adresate Julietei lui Shakespeare. În Slovenia un proverb spune că Sfantul Valentin aduce cheile rădăcinilor, așa că pe 14 februarie plantele și florile încep să crească. Este de asemenea spus ca păsările se căsătoresc în această zi...

SURSA:

HISTORIA.RO